

bağımsız şiir kitapları çıkarmaya başlamışlardır. Bu şairler arasında çeşitli ülkelerin kısa şiirlerinden oluşan bir çeviri eseriyle Rose Fyleman'ı, tarihi olay ve anıları kısa şiirlerle canlandıran Eleanor Farjeon'u ve çocuk dünyasını çok iyi tanıyan A.A. Milne'ı anmak gerekir. Milne'in *When We Were Very Young* (Biz Çok Küçükken, 1924) ve *Now We Are Six* (Şimdi Altı Olduk, 1927) adlı eserleri bugün bile çok okunan şiir kitapları arasında sayılır.

Konuların çeşitlenmesi

XIX. yüzyılın başlarında çocuklar için yazılan serüven hikâye ve romanlarında, anlatma sanatının inceliklerine önem verilmeyle birlikte, daha çok din duygusunun geliştirilmesi, ahlak kurallarının benimsenmesi ve sağlam bir karakter kazandırılması gibi amaçlar güdülmüştür. Bu eğilim uzun süre devam etmiş ve giderek usta yazarların eserlerinde dolaylı veya ikincil amaçlar haline dönüşmüştür. Genellikle bu yüzyılın ilk yarısında yayımlanmış ve özellikle erkek çocukların ilgisini çekmiş olan serüven romanları arasında önce Frederick Marryat'ın *Mr. Midshipman Easy* (Deniz Asteğmeni Bay Easy, 1836), *Mastermen Ready* (Kaptan Ready, 1847) ve *Children of the New Forest* (Yeni Ormanın Çocukları, 1847) adlarını taşıyan kitaplarını anmak yerinde olur. Charles Dickens'in *David Copperfield* (1849-50) adlı romanı da bu yüzyılın unutulmaz kitapları arasındadır.

XIX. yüzyılın ikinci yarısından sonra İngiliz çocuk kitapları konu bakımından çeşitlilik göstermeye başlamıştır. Kimi yazarlar çocukların ev ve okul yaşantılarıyla ilgili konuları işlemeye karşı ilgi göstermişler, kimi yazarlar da çocukların görüş ufuklarını genişletmeye yarayan ve onların serüven gereksinimlerini karşılayan hikâyeler yazmaya öncelik tanımışlardır. Örneğin, Thomas Hughes'ün 1857'de yayımlanan *Tom Brown's School Days* (Tom Brown'un Okul Günleri) tipik okul hikâyelerinin ilk örneği olarak kabul edilir. Bunu, Frederick Farrar'ın duygusal yönü dikkati çeken *Eric, or Little By Little* (Eric veya Yavaş Yavaş, 1858) ile R. Kipling'in güldürücü ve etkili eseri *Stalky and Co* (1899) izlemiştir. Bunların dışında özellikle erkek çocuklara seslenen başlıca eserler de şunlardı: R.M. Ballantyne'in *The Young Fur-Traders* (Genç Kürk Tacirleri, 1856), *The Coral Island* (Mercan Adası, 1857) vb. serüven romanları; G.A. Henty'nin *Under Drake's Flag* (Drake'in Bayrağı Altında, 1883) adlı tarihi eseri; Sir Walter Scott'un *Ivanhoe* (1820) ve *The Talisman* (Tılsım, 1825) gibi aşk ve serüven romanları.

Romantik bir yaklaşımla doğrudan doğruya kız çocuklar için yazılan ve evcimenliği ön planda tutan ilk İngiliz romanları arasında Charlotte Brontë'nin *Jane Eyre* (1847), Charlotte Yongue'un *The Heir of Redclyffe* (Redclyffe'in Mirasçısı, 1853) ve R.D. Blackmore'un *Lorna Doone* (1869) adlı eserleri göze çarpar. Francis Eliza Burnett'in romantik ve duygusal hikâyeleri, XIX. yüzyılın son yirmi yılında yalnız İngiliz kızlarını değil, Amerikalı kızları da etkisi altında bırakmıştır. Burnett'in *Little Lord Fauntleroy* (Küçük Lord Fauntleroy, 1886) *Sara Crewe* veya sonraki adıyla *The Little Princess* (Küçük Prenses, 1888) ve *The Secret Garden* (Gizli Bahçe, 1909) gibi eserlerini çocuklar bugün de zevkle okumaktadırlar.

XIX. yüzyılın sonlarında ABD'de Robert Louis Stevenson'un öncülüğüyle bir eğlendirici serüven hikâye ve roman akımının başladığı görülür. Bu akımın etkisiyle başta Fransız yazarları olmak üzere öteki ülkelerde yaşayan birtakım yazarlar da çocuklar için ilginç eserler yazmışlardır. İngiliz çocukları da gerek Amerika'da gerek Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde yayımlanan bu tür eserlerden çeviri yoluyla ya da doğrudan doğruya yararlanmışlardır. Örneğin İsviçreli yazar Johanna Spyri'nin kız çocuklarınca çok beğenilen *Heidi*'si böyle bir ortam içinde ilk kez 1884'de İngilizceye çevrilmiştir.

Anna Sewell'in, bir atın başından geçenleri duygulu bir dille anlatan *Black Beauty* (Siyah Güzellik, 1877) adlı eseri yayımlandıktan sonra hayvan hikâyeleri de gerek erkek gerek kız çocukların ilgiyle okudukları eserler arasına girmiştir. Bugün başta evcil hayvanlar olmak üzere yaşayışları bakımından ilginç pek çok hayvan çocuk kitabı konusu olmaktadır.